

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2012 m. gruodžio 20 d.

kuriuo Ispanijai leidžiama pratęsti laikiną Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 492/2011 dėl laisvo darbuotojų judėjimo Sąjungoje 1–6 straipsnių taikymo Rumunijos darbuotojams sustabdymą

(2012/831/ES)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į Akta dėl Bulgarijos Respublikos ir Rumunijos stojimo sąlygų ir Sutarčių, kuriomis yra grindžiama Europos Sąjunga, pritaikomųjų pataisų ⁽¹⁾, ypač į jo 23 straipsnį ir VII priedo 1 dalies „Laisvas asmenų judėjimas“ 7 punkto antrą pastraipą,

atsižvelgdama į 2012 m. gruodžio 13 d. Ispanijos prašymą,

kadangi:

- (1) 2011 m. liepos 22 d., kai pagal Akto dėl Bulgarijos Respublikos ir Rumunijos stojimo sąlygų ir Sutarčių, kuriomis yra grindžiama Europos Sąjunga, pritaikomųjų pataisų (toliau – 2005 m. Stojimo aktas) VII priedo 1 dalies 7 punkto trečią pastraipą Ispanija pranešė Komisijai, kad dėl rimtų Ispanijos darbo rinkos trikdymų tą dieną ji nusprendė vėl nustatyti Rumunijos darbuotojų patekimo į darbo rinką apribojimus, Ispanija visiškai nuo 2009 m. sausio 1 d. taikė Rumunijos piliečiams 1968 m. spalio 15 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1612/68 dėl laisvo darbuotojų judėjimo Bendrijoje ⁽²⁾ 1–6 straipsnius. Reglamentas (EEB) Nr. 1612/68 buvo kodifikuotas ir pakeistas 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 492/2011 dėl laisvo darbuotojų judėjimo Sąjungoje ⁽³⁾, kuris įsigaliojo 2011 m. birželio 16 d.;
- (2) atsakydama į 2011 m. liepos 28 d. Ispanijos prašymą Komisijai pagal 2005 m. Stojimo akto VII priedo 1 dalies 7 punkto antrą pastraipą, kad Komisija nurodytų, jog Reglamento (ES) Nr. 492/2011 1–6 straipsnių taikymas Rumunijos darbuotojams būtų visiškai sustabdytas visuose visos Ispanijos darbo rinkos sektoriuose, Komisija 2011 m. rugpjūčio 11 d. Sprendimu 2011/503/ES ⁽⁴⁾ leido Ispanijai laikantis tam tikrų sąlygų iki 2012 m. gruodžio 31 d. riboti laisvą Rumunijos darbuotojų patekimą į Ispanijos darbo rinką. Šis sprendimas įsigaliojo 2011 m. rugpjūčio 12 d.;
- (3) 2012 m. gruodžio 13 d. raštu Ispanija paprašė Komisijos pratęsti Reglamento (ES) Nr. 492/2011 1–6 straipsnių taikymo sustabdymą iki 2013 m. gruodžio 31 d.;
- (4) Ispanija savo prašymą grindžia tuo, kad išlieka dvi aplinkybės, kuriomis pagrįstas Sprendimas 2011/503/ES: visus regionus ir sektorius apimantis rimtas Ispanijos darbo

rinkos sutrikdymas ir Ispanijoje gyvenančių Rumunijos piliečių padėtis darbo rinkoje bei pavojus, kad neribotas Rumunijos darbuotojų antplūdis padidintų įtampą Ispanijos darbo rinkoje;

- (5) Ispanija pateikia statistinius duomenis, įrodančius, kad ekonominė ir darbo rinkos padėtis nuo 2011 m. vidurio toliau blogėjo ir nedarbas bei jaunimo nedarbas pasiekė rekordinį lygį, o ekonomikos prognozėse nurodomas BVP sumažėjimas 2012 ir 2013 m. bei tolesnis nedarbo augimas. Be to, Ispanija nurodo, kad Ispanijos darbo rinkos sutrikdymas, keliantis didelį pavojų užimtumo lygiui, yra bendro pobūdžio, t. y. nesietinas su konkrečiu regionu ar sektoriumi;
- (6) Ispanija taip pat pateikia statistinius duomenis, rodančius, kad Ispanijoje gyvenančių rumunų skaičius toliau auga (nepaisant laisvo Rumunijos darbuotojų patekimo į darbo rinką apribojimų) ir kad 2012 m. rugsėjo mėn. jų buvo 913 405; kad įnašus į socialinio draudimo sistemą mokančių Rumunijos piliečių dalis mažėja; kad darbo ieškančiais asmenimis įregistruotų Rumunijos piliečių ir bedarbio pašalpas gaunančių asmenų skaičiai, nors ir mažėja, yra palyginti dideli, ir kad jų nedarbo lygis yra didesnis už vidutinį. Ispanija daro išvadą, kad dabartinė darbo rinkos padėtis turi poveikio Ispanijos pajėgumui priimti naujus Rumunijos darbuotojų srautus;
- (7) pagal 2005 m. Stojimo akto VII priedo 1 dalies 7 punkto antrą pastraipą valstybė narė gali prašyti Komisijos per dvi savaites nurodyti, kad Reglamento (ES) Nr. 492/2011 1–6 straipsnių taikymas būtų visiškai ar iš dalies sustabdytas tam tikrame regione arba veiklos srityje;
- (8) 2011 m. atlikta ekonominių duomenų, kuriais pagrįstas Sprendimas 2011/503/ES, analizė parodė, kad darbo rinka Ispanijoje iš tikrųjų buvo rimtai sutrikusi: nedarbo lygis čia buvo pats didžiausias visoje ES (remiantis Eurostato mėnesiniais nedarbo duomenimis, 2011 m. birželio mėn. nedarbo lygis Ispanijoje siekė 21 %, palyginti su vidutiniu 9,4 % nedarbo lygiu ES ir vidutiniu 9,9 % nedarbo lygiu euro zonoje), ypač didelis buvo jaunimo nedarbas (2011 m. birželio mėn. 45,7 %), o ekonomikos atsigavimas buvo lėtas (Eurostato duomenys rodo, kad per 2011 m. pirmą ketvirtį, palyginti su prieš tai buvusiu ketvirčiu, BVP augo tik 0,3 %, o ES ir euro zonoje šis rodiklis buvo 0,8 %), kuriam, be kita ko, trukdė neramumai pasaulio finansų rinkose, dėl kurių Ispanija, siekdama konsoliduoti finansus, turėjo taikyti papildomų biudžeto apribojimų, galinčių savo ruožtu turėti trumpalaikio neigiamo poveikio jos ekonominio augimo galimybėms. Mažėjančio užimtumo poveikis buvo bendro

⁽¹⁾ OL L 157, 2005 6 21, p. 203.

⁽²⁾ OL L 257, 1968 10 19, p. 2.

⁽³⁾ OL L 141, 2011 5 27, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 207, 2011 8 12, p. 22.

pobūdžio ir buvo bendras visiems regionams ir visiems ūkinės veiklos sektoriams. Darbo jėgos tyrimo duomenimis, 2008–2010 m. užimtumo lygis visuose regionuose smuko 9 % (nuo 6 % Baskų krašte iki 13 % Valensijos autonominėje apskrityje), o statybų sektoriuje net 33 %;

(9) taigi Komisija manė, kad Ispanija įrodė patirianti bendro pobūdžio darbo rinkos sutrikdymą, dėl kurio visuose regionuose ir sektoriuose daromas rimtas poveikis užimtumo lygiui ir tie sunkumai artimiausiu metu gali tęstis;

(10) be to, 2011 m. atlikusi analizę Komisija nustatė, kad Ispanijoje gyvenančių Rumunijos piliečių nedarbo lygis buvo labai didelis – daugiau kaip 30 % (šaltinis – Eurostatas 2011 m. pirmo ketvirčio darbo jėgos tyrimas). Nepaisant šio tokio sumažėjimo dėl ekonominio nuosmukio, į Ispaniją atvykstančių Rumunijos piliečių srautas tebebuvo pakankamai didelis, nors darbo jėgos paklausa Ispanijoje buvo maža. Nuolat Ispanijoje gyvenančių Rumunijos piliečių skaičius išaugo nuo 388 000 2006 m. sausio 1 d. iki 823 000 2010 m. sausio 1 d. (šaltinis – Eurostatas migracijos statistiniai duomenys);

(11) šiuo metu turimų ekonomikos duomenų analizė rodo, kad Ispanijos darbo rinka išlieka rimtai sutrikdyta. Ekonomikos nuosmukio poveikis užimtumui Ispanijoje ir toliau yra didesnis nei kitose valstybėse narėse, be to, remiantis duomenimis ši tendencija tapo ryškesnė 2011 m. ir pirmaisiais 2012 m. ketvirčiais. 2012 m. spalio mėn. nedarbo lygis buvo maždaug 26,2 %, palyginti su 21,3 % 2011 m. birželio mėn. ir 10,7 % ES vidurkiu 2012 m. spalio mėn. (9,5 % 2011 m. birželio mėn.). Be to, jaunimo nedarbo lygis 2012 m. spalio mėn. buvo dramatiškai aukštas – 55,9 %, palyginti su 23,4 % ES vidurkiu (šaltinis – Eurostatas mėnesiniai nedarbo duomenys);

(12) tikėtina, kad nepalanki ekonominė padėtis tęsis, todėl darbo rinka išliks sutrikdyta. Remiantis Europos Komisijos ekonomikos prognozėmis numatoma, kad Ispanijos BVP 2012 ir 2013 m. mažės (– 1,4 % per abiejus metus), o 2014 m. nežymiai padidės (+ 0,8 %), nedarbo lygis turėtų toliau augti ir 2013 m. pasiekti 26,6 % (o 2014 m. sumažėti iki 26,1 %). Užimtumo mažėjimas toliau turi poveikio visiems ekonomikos sektoriams. Nuo 2011 m. antro ketvirčio iki 2012 m. trečio ketvirčio užimtumas Ispanijoje sumažėjo maždaug 980 000 vietų (arba – 5,4 %) (šaltinis – Eurostatas darbo jėgos tyrimas). Nors labiausiai užimtumas mažėjo statybų sektoriuje (– 293 000 vietų arba – 20,5 %), jis taip pat sumažėjo žemės ūkio, gamybos ir paslaugų sektoriuose. Be to, nedarbo lygis yra aukštas visuose regionuose (nuo

12,0 % Baskų krašte iki 30,4 % Andalūzijoje 2011 m., šaltinis – Eurostatas darbo jėgos tyrimo duomenys), todėl darbo rinkos sutrikdymas nesiejamas vien su konkrečiu regionu;

(13) taigi Komisija mano, kad Ispanija įrodė, jog ji vis dar patiria bendrą darbo rinkos sutrikdymą, kuris labai paveikė užimtumo lygį visuose regionuose bei visuose sektoriuose ir artimiausioje ateityje turėtų tęstis;

(14) be to, iš Komisijos atliktos analizės matyti, kad, nors Ispanija vėl nustatė Rumunijos darbuotojų patekimo į darbo rinką apribojimus, Rumunijos piliečių skaičius Ispanijoje toliau augo, tačiau lėčiau nei prieš tai: remiantis Ispanijos migracijos statistiniais duomenimis nuo 2011 m. rugsėjo 30 d. (901 435) iki 2012 m. rugsėjo 30 d. (913 405) jis padidėjo 11 970 asmenų (arba + 1,3 %), tuo tarpu nuo 2010 m. rugsėjo 30 d. (817 460) iki 2011 m. rugsėjo 30 d. (901 435) jis padidėjo 83 975 asmenų (arba + 10,3 %). Rumunijos piliečių nedarbo lygis Ispanijoje vis dar labai didelis – 36,4 % 2012 m. trečią ketvirtį (šaltinis – Eurostatas darbo jėgos tyrimo duomenys);

(15) todėl tikėtina, kad visiškai ES teisės nuostatų dėl laisvo darbuotojų judėjimo taikymas vis dar būtų didėjančios įtampos Ispanijos darbo rinkoje veiksnys, nes pagal jas leidžiamas neribotas Rumunijos darbuotojų srautas;

(16) todėl, siekiant normalizuoti padėtį Ispanijos darbo rinkoje, tikslinga Ispanijai leisti toliau laikinai riboti laisvą Rumunijos darbuotojų patekimą į šią darbo rinką. Kadangi 2005 m. Stojimo akte numatytos pereinamojo laikotarpio priemonės, pagal kurias leidžiama riboti laisvą Rumunijos piliečių patekimą darbo rinką ir kurių dalis yra apsaugos sąlyga, galioja iki 2013 m. gruodžio 31 d., toks leidimas negali galioji po šios datos;

(17) ribojant patekimą į darbo rinką nukrypstama nuo esminio Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo principo, konkrečiai, nuo laisvo darbuotojų judėjimo principo. Remiantis nusistovėjusia Teisingumo Teismo praktika, tokios priemonės turėtų būti aiškinamos ir taikomos ribotai;

(18) atsižvelgiant į šiuo metu Ispanijos darbo rinkoje susiklosčiusią konkrečią padėtį ir įvertinus gyventojų migracijos ir kitą galimą netiesioginį poveikį, kuris galėtų atsirasti, jei apribojimai būtų taikomi tik tam tikriems regionams ar sektoriams, šiuo metu tikslinga nustatyti, kad apribojimais būtų taikomi visoje Ispanijos teritorijoje ir visuose sektoriuose vykdomai darbinei veiklai. Tačiau leidžiančios nukrypti nuostatos taikymas gali būti apribotas, jeigu Komisija nustatys, kad tam tikra informacija, kuria grindžiama leidžianti nukrypti nuostata, pasikeitė arba kad

leidžiančios nukrypti nuostatos poveikis yra labiau ribojantis, nei būtina atsižvelgiant į ja siekiamą tikslą, ypač darbinės veiklos, kuriai vykdyti būtinas aukštasis universitetinis išsilavinimas ar lygiavertė kvalifikacija, atveju;

- (19) be to, nors dabar manoma, kad siekiant, kad šiuo sprendimu leidžiamais taikyti apribojimais būtų padarytas numatomas poveikis Ispanijos darbo rinkai, tikslinga šiuos apribojimus palikti galioti iki pereinamojo laikotarpio pabaigos 2013 m. gruodžio 31 d., šis laikotarpis gali būti sutrumpintas, jeigu Komisija nustatys, kad pasikeitė informacija, kuria remiantis buvo priimtas šis sprendimas, arba kad jo poveikis yra labiau ribojantis, nei būtina atsižvelgiant į juo siekiamą tikslą;
- (20) todėl Ispanija privalo Komisijai kas ketvirtį teikti statistinius duomenis darbo rinkos raidai pagal veiklos sektorius ir profesijas įvertinti. Pirmoji ketvirtinė ataskaita turi būti pateikta iki 2013 m. kovo 31 d.
- (21) sprendimas leisti Ispanijai toliau taikyti laisvo Rumunijos piliečių ir jų šeimų narių patekimo į Ispanijos darbo rinką apribojimus priimamas nustatant tam tikras sąlygas, kuriomis užtikrinama, kad šie apribojimai nebūtų didesni, nei būtina numatytam tikslui pasiekti;
- (22) todėl nėra tikslinga leisti vėl nustatyti apribojimus tiems Rumunijos piliečiams ir jų šeimų nariams, kurie jau dirbo Ispanijos darbo rinkoje, ir tiems Rumunijos piliečiams ir jų šeimų nariams, kuriuos Ispanijos valstybinės užimtumo tarnybos jau buvo užregistravusios kaip darbo ieškančius asmenis 2011 m. liepos 22 d., t. y. Ispanijos pranešimo apie 1 konstatuojamojoje dalyje nurodytas priemones pateikimo dieną;
- (23) taip pat turi būti laikomasi 2005 m. Stojimo akto VII priedo 1 dalyje nustatytų patekimo į darbo rinką ribojimo principų, pavyzdžiui, to priedo 1 dalies 14 punkte nurodytos neveikimo išlygos ir ES pirmenybės principo;
- (24) Rumunijos darbuotojų šeimų narių teisė įsidarbinti Ispanijoje turėtų būti *mutatis mutandis* reglamentuojama 2005 m. Stojimo akto VII priedo 1 dalies 8 punktu;
- (25) šiuo sprendimu leidžiamas Rumunijos piliečių ir jų šeimų narių teisės patekti į Ispanijos darbo rinką ribojimas siejamas vien tik su šio sprendimo taikymo sritimi ir jokių būdu negali daryti poveikio jokioms kitoms teisėms, kurias Rumunijos piliečiai ir jų šeimų nariai turi pagal Sąjungos teisę;
- (26) stebėsenos tikslais reikia įpareigoti Ispaniją teikti Komisijai informaciją apie priemones, kurių ji ėmėsi remdamasi šiuo sprendimu,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Ispanijai leidžiama iki 2013 m. gruodžio 31 d. sustabdyti Reglamento (ES) Nr. 492/2011 1–6 straipsnių taikymą Rumunijos piliečiams laikantis šio sprendimo 2–4 straipsniuose nustatytų sąlygų.

2 straipsnis

Nepažeidžiant Ispanijos 2011 m. liepos 22 d. pagal 2005 m. Stojimo akto VII priedo 1 dalies 7 punkto trečią pastraipą priimtų priemonių, šis sprendimas neturi poveikio Rumunijos piliečiams ir jų šeimų nariams,

kurie dirbo Ispanijoje 2011 m. rugpjūčio 12 d. arba

kuriuos 2011 m. rugpjūčio 12 d. valstybinės Ispanijos užimtumo tarnybos buvo užregistravusios kaip darbo ieškančius asmenis.

3 straipsnis

Taikant šį sprendimą *mutatis mutandis* laikomasi 2005 m. Stojimo akto VII priedo 1 dalyje nustatytų pereinamojo laikotarpio tvarkos sąlygų.

4 straipsnis

Ispanija imasi visų būtinų priemonių, kad toliau atidžiai stebėtų darbo rinkos raidą. Ispanija Komisijai teikia ketvirtinius statistinius darbo rinkos raidos duomenis, suskirstytus pagal veiklos sektorius ir profesijas. Pirmoji ketvirtinė ataskaita pateikiama iki 2013 m. kovo 31 d.

Bet kokio reikšmingo pokyčio darbo rinkoje atveju Ispanija nedelsdama pateikia Komisijai ir valstybėms narėms informacijos, kurią Ispanija pateikė savo prašymui priimti Komisijos sprendimą pagrįsti ir kuria remiantis priimtas šis sprendimas, pasikeitimus.

5 straipsnis

Šis sprendimas gali būti iš dalies pakeistas arba panaikintas, ypač jeigu pasikeis 4 straipsnyje nurodyta svarbi informacija, kuria remiantis jis buvo priimtas, arba pasirodys, kad jo poveikis yra labiau ribojantis, nei būtina atsižvelgiant į juo siekiamą tikslą.

6 straipsnis

Per du mėnesius nuo šio sprendimo Ispanija praneša Komisijai apie priemones, kurių ji ėmėsi remdamasi šiuo sprendimu.

7 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

Priimta Briuselyje 2012 m. gruodžio 20 d.

Komisijos vardu

Pirmininkas

José Manuel BARROSO